

MINISTERUL AFACERILOR EUROPENE

REALIZĂRI ÎN PERIOADA SEPTEMBRIE 2011 – DECEMBRIE 2012

I. Coordonarea procesului de gestionare a fondurilor structurale și de coeziune

Stadiul implementării programelor operaționale finanțate în cadrul obiectivului convergență la data de 14 decembrie 2012

- Din fondurile structurale și de coeziune alocate pentru perioada 2007-2013 (19,21 miliarde euro) **s-au contractat 77,38% (aprox. 14,9 miliarde euro).**
- **Plățile către beneficiari** au totalizat peste **4,52 miliarde euro**, ajungând la cca. **21,27%** din alocarea UE 2007-2013.
- **Sumele solicitate spre rambursare Comisiei Europene (COM)** au ajuns la **2,42 mld. euro** (2.420.670.783 euro), reprezentând cca. **12,6%** din alocarea UE, iar **sumele efectiv rambursate de Comisie la 1,86 mld. euro** (1.867.402.812 euro), ceea ce reprezintă **9,72%** din alocare.
- **În perioada septembrie 2011 - decembrie 2012, Comisia a rambursat suma de 1.151,55 mil. euro, rata absorbției crescând de la 3,72% (septembrie 2011) la 12,6% la data de 14 decembrie 2012.**
- În lunile noiembrie – decembrie 2012 au fost trimise spre **rambursare la Comisie cereri în valoare de aproximativ 463 milioane euro** (POS Mediu 186 milioane euro, POR 134 milioane euro, POS DRU 141,5 milioane euro).

Realizări:

1. Îmbunătățirea sistemului de verificare a achizițiilor publice derulate în cadrul proiectelor finanțate din instrumente structurale prin:

- **Crearea cadrului legal** pentru integrarea structurilor de verificare ex-ante a achizițiilor publice (ANRMAP, UCVAP) în sistemul de management și control al programelor operaționale, în scopul asigurării responsabilizării acestor structuri, precum și reglementarea clară și delimitarea sarcinilor și responsabilităților autorităților de management (AM) - Autorității de Certificare și Plată (ACP) – ANRMAP - UCVAP în verificările achizițiilor publice derulate în cadrul proiectelor finanțate din instrumente structurale.
- **Detalierea la nivel operațional** a relației AM-ANRMAP-UCVAP prin protocoalele încheiate între aceste instituții.
- **Uniformizarea procesului de verificare a procedurilor de achiziții publice** la nivelul autorităților de management (prin introducerea listelor unitare de verificare) și concentrarea verificărilor pe zonele cu risc major.

- Coordonarea procesului de **întărire a capacității administrative** la nivelul AM/Organismelor Intermediare (OI), pentru conștientizarea **riscurilor care grevează achizițiile publice**, prin intermediul instruirilor pregătite împreună cu ANRMAP și finanțate din Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT).
- **Întărirea mecanismului de cooperare inter-instituțională** pentru verificarea achizițiilor publice, prin semnarea de **protocoale de colaborare** între autoritățile de management ale programelor operaționale **cu Agenția Națională de Integritate (ANI) și cu Oficiul Național pentru Registrul Comerțului (ONRC)** în vederea identificării posibilelor conflicte de interese.
- Coordonarea procesului de **creare a unui mecanism eficient** de verificare a procedurilor de achiziție publică în scopul **detectării și prevenirii conflictelor de interese**.
- Crearea mecanismului de verificare ex-post a conflictului de interese /fraudelor și implementarea la nivelul tuturor programelor operaționale, în scopul întăririi sistemului de management și control.

Aplicarea acestor măsuri a permis:

- **fundamentarea negocierilor cu Comisia pentru reluarea plăților** pe cele 5 programe operaționale finanțate din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul de Coeziune (FC), în decembrie 2011;
- crearea premiselor pentru **asigurarea corectitudinii cheltuielilor efectuate** în cadrul contractelor finanțate din instrumente structurale, evitarea pe viitor a neregulilor sistemice pe achiziții publice și a întreruperilor de plăți sau aplicării de corecții financiare din acest motiv.

2. Reluarea plăților de la Comisia Europeană în decembrie 2011 pentru cele 5 programe operaționale finanțate din FEDR și FC

- **MAEur a coordonat negocierile cu DG REGIO** pentru reluarea, după 6 luni de întrerupere, a procesului de transmitere a declarațiilor de cheltuieli la Comisia Europeană.
- Prin scrisoarea MAEur din 2 decembrie 2011, **autoritățile române și-au asumat angajamentul de a implementa măsurile de îmbunătățire a sistemelor de management și control** al implementării fondurilor UE până la sfârșitul lunii iunie 2012.

Această măsură a permis:

- **majorarea semnificativă a ratei de absorbție la 31 decembrie 2011** (față de septembrie 2011, când s-a înființat MAEur) de la 3,72% la 8,69%, respectiv de la 715 mil. euro la 1,67 mld. euro (o creștere de 2,33 ori față de momentul preluării portofoliului);
- **continuarea transmiterii declarațiilor de cheltuieli și rambursarea acestora de către COM** în perioada ianuarie–iunie 2012 (cu aplicarea unor corecții preventive), în paralel cu întreprinderea măsurilor de remediere a deficiențelor constatate de Comisie în funcționarea sistemelor de management și control al achizițiilor publice.

3. Majorarea temporară a ratei de cofinanțare UE cu 10%

- MAEur a coordonat procesul de **modificare a programelor operaționale pentru majorarea ratei de cofinanțare la 85%**, în vederea aplicării creșterii temporare (până în martie 2013) a ratei de cofinanțare UE cu 10 puncte procentuale (conform Regulamentului CE nr. 1131/2011).
- MAEur a transmis Comisiei două cereri oficiale pentru ca România să beneficieze de **aplicarea mecanismului de top-up** pentru toate cele 7 programe operaționale finanțate în cadrul Obiectivului Convergență.

Aplicarea acestui mecanism a avut impact financiar de aproximativ 140 milioane euro, raportat la declarațiile de cheltuieli transmise Comisiei Europene până la 18 decembrie 2012.

4. Îmbunătățirea cadrului legal privind fluxurile financiare în cadrul programelor operaționale finanțate din instrumente structurale prin:

- Introducerea obligativității respectării unui **termen de 45 de zile pentru procesarea** de către autoritățile de management a **cererilor de rambursare a cheltuielilor** depuse de beneficiari.
- Stabilirea unor **reguli mai clare privind acordarea și recuperarea pre-finanțării**.

Aceste măsuri au condus la accelerarea procesului de verificare a cheltuielilor și de rambursare a acestora în primul semestru al anului 2012.

Impactul măsurilor a fost atenuat în al doilea semestru 2012 de blocajele în implementare determinate de nerambursarea de fonduri de către Comisie și de imposibilitatea asigurării de la bugetul de stat a fondurilor necesare efectuării plăților interne către beneficiari.

5. Introducerea eligibilității TVA nedeductibil din instrumente structurale

- MAEur a **modificat cadrul legal** (HG nr. 759/2007) **privind cheltuielile eligibile**, pentru ca TVA-ul nedeductibil aferent proiectelor finanțate din instrumente structurale să devină eligibil spre decontare din fondurile europene structurale și de coeziune. Inițial măsura a vizat numai proiectele depuse spre finanțare **după 1 ianuarie 2012**.
- În luna august a.c., **măsura a fost extinsă** pentru a se permite rambursarea din fondurile programului a TVA nedeductibil aferent cheltuielilor eligibile din cadrul **proiectelor de grant/strategice** finanțate prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU), **depuse înainte de 1 ianuarie 2012 și aflate în implementare**.
- **Procesul de extindere a eligibilității TVA la toate proiectele aflate în implementare este în curs** și pentru Programul Operațional Sectorial Mediu (POS Mediu) și Programul Operațional Sectorial Transport (POS Transport).

Aplicarea acestei măsuri este de natură să conducă la degrevarea bugetului de stat de plata acestei categorii de cheltuieli.

6. Îmbunătățirea cadrului general pentru achiziții publice în România

- Urmărirea modificărilor propuse de ANRMAP în cadrul legal pentru achiziții publice.
- MAEur a asigurat conducerea/coordonarea activității autorităților române în cadrul grupului de lucru pentru implementarea recomandărilor Raportului Deloitte privind sistemul de achiziții publice în România, prin:
  - coordonarea consultărilor între instituțiile relevante
  - coordonarea elaborării planului de acțiune transmis Comisiei Europene.

Pentru ca sistemul de achiziții publice din România să cunoască o îmbunătățire, nu numai în ceea ce privește implementarea proiectelor finanțate din fonduri europene, este necesar ca măsurile din planul de acțiune să fie riguros implementate, sub coordonarea ANRMAP, în special cele care vizează verificarea ex-ante a conflictului de interese de către UCVAP.

7. Negocierea cu Comisia Europeană a reluării plăților pentru cele 4 programe operaționale afectate de avertizare/ măsuri de întrerupere/presuspendare

- **MAEur a coordonat procesul de îndeplinire** de către autoritățile române a angajamentelor asumate prin scrisoarea din 2 decembrie 2011 pentru **remediarea deficiențelor constatate de auditorii Comisiei în funcționarea sistemelor de management și control** în implementarea programelor operaționale.
- MAEur a organizat **reuniuni bilaterale cu fiecare din autoritățile de management** vizate și a contribuit la **elaborarea planurilor de măsuri** menite să pună în aplicare recomandările COM.
- MAEur a pregătit **participarea** autorităților române la **discuțiile tehnice** purtate în cursul lunii iunie 2012 cu auditorii DG REGIO și a **coordonat pregătirea pentru misiunea de audit** a DG REGIO din iulie 2012.
- Coordonarea procesului de **creare a mecanismului de verificare ex-post a conflictului de interese /fraudelor** și implementarea la nivelul tuturor programelor operaționale, în scopul întăririi sistemului de management și control, precum și a dialogului/clarificărilor cu Comisia Europeană pe acest subiect.
- Elaborarea împreună cu ACP a **metodologiei de calcul pentru corecțiile forfetare**.
- Facilitarea **extragerii informațiilor necesare calculării corecțiilor forfetare** din Sistemul Unic de Management al Informației (SMIS).
- MAEur a întreprins demersuri susținute în scopul îndeplinirii măsurilor solicitate de COM de **creare a unui mecanism de verificare ex-ante a conflictului de interese pe achizițiile publice**.
- MAEur a elaborat un **proiect de instrucțiune pe achiziții publice** dedicat beneficiarilor pentru evitarea repetării deficiențelor identificate până acum și care s-au concretizat în corecții.

Efortul colectiv depus de autorități în cursul lunilor iulie-septembrie 2012, pentru implementarea recomandărilor Comisiei, a creat premise reale pentru evitarea întreruperii formale cel puțin a unora dintre programele operaționale.

În urma măsurilor întreprinse în lunile septembrie – noiembrie s-a realizat deblocarea plăților pe POS Mediu și s-au creat premisele pentru evitarea suspendării pe POR și celelalte programe.

8. Negocierea cu Comisia Europeană pentru deblocarea situației POS DRU

- În trimestrul I al acestui an, MAEur a coordonat negocierile cu DG EMPL pentru reluarea plăților pentru POS DRU, care fuseseră întrerupte începând din februarie 2012. Măsura a permis ca, până la sfârșitul lunii iulie a.c. să se asigure fluxul de fonduri de la Comisie, pentru a se efectua plățile interne către beneficiarii proiectelor POS DRU.
- Ca urmare a raportului preliminar de audit al COM, care a constatat deficiențe majore în implementarea proiectelor POS DRU, începând din luna august plățile pe acest program au fost din nou întrerupte.
- MAEur a sprijinit activ eforturile AM POS DRU pentru a convinge auditorii DG EMPL că au fost puse în aplicare măsurile corective stabilite prin planul de acțiuni agreat de autoritățile române cu COM și **plățile pot fi deblocate.**

Aceste măsuri au condus la recunoașterea de către COM că **au fost îndreptate greșeli din trecut și că implementarea programului se va realiza în continuare prin asigurarea unui management financiar riguros, astfel că la începutul anului 2013 suspendarea programului va fi evitată și se vor debloca plățile.**

Mai mult, aceste măsuri au permis **evitarea dezangajării automate pe acest program pentru anul 2012**, întrucât Comisia a primit declarațiile de cheltuieli procesate de autoritățile române, după aplicarea corecțiilor financiare stabilite.

9. Măsuri pentru creșterea capacității administrative a structurilor de management a fondurilor europene

- MAEur a obținut **deblocarea** de către Guvern în decembrie 2011 și ianuarie 2012 a unui număr de **100 de posturi vacante** în vederea ocupării prin concurs și **alocarea unui număr de 154 de posturi** din cadrul ministerelor cu rol în managementul programelor finanțate din instrumente structurale către structurile de management ale acestor programe.
- MAEur coordonează activitatea grupului de lucru interinstituțional pentru identificarea soluției legislative în vederea **uniformizării nivelului de salarizare a personalului** din sistemul de management al fondurilor structurale și de coeziune, începând cu 1 ianuarie 2013.

Măsurile de deblocare și realocare de posturi în cadrul autorităților de management și celorlalte structuri din sistem au fost deosebit de bine venite, după o lungă perioadă în care nu s-a mai putut angaja personal, iar cel existent a cunoscut o fluctuație continuă, în condițiile în care sarcinile ce reveneau acestor structuri au crescut semnificativ odată cu accelerarea ritmului implementării programelor.

Beneficiul aplicării acestor măsuri a fost însă estompat în principal de menținerea discrepanțelor în nivelul de salarizare al personalului din diversele structuri, ceea ce a făcut ca posturile suplimentate să nu poată fi integral ocupate sau ca personalul cu experiență să continue să plece din sistem.

Creșterea și uniformizarea nivelului de salarizare a personalului din sistem poate conduce pe termen mediu și lung la o stabilitate mai mare și la creșterea capacității acestor structuri de a răspunde cerințelor implementării programelor operaționale. Măsura este cu atât mai importantă în perspectiva construirii sistemului care va implementa fondurile UE în următoarea perioadă de programare 2014-2020.

Măsurile referitoare la nivelul de salarizare al personalului care lucrează în sistemul de gestiune a fondurilor europene vor fi corelate cu un ansamblu de indicatori de performanță la nivelul fiecărei structuri și la nivel individual, astfel încât să se asigure o creștere efectivă a capacității administrative.

În acest scop, MAEur a demarat negocierile cu Comisia Europeană pe marginea unui plan de acțiuni pe termen scurt și mediu care să acopere toate aspectele legate de performanța sistemului de management al fondurilor europene: categorie unitară de structuri, cu proceduri operaționale coerente, categorie unică de personal, sistem unitar de recrutare, promovare, salarizare, pe bază de indicatori de performanță.

10. Utilizarea expertizei instituțiilor financiare internaționale (IFI) pentru creșterea capacității administrative

- MAEur a coordonat procesul de **negociere între autoritățile române beneficiare și IFI și a semnat două Memorandumuri de Înțelegere** în data de 26 ianuarie 2012 cu Banca Europeană de Investiții (BEI) și Banca Mondială (BM) și **un Acord** cu Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în data de 21 noiembrie 2012.
- În baza acestor tratate au fost semnate **7 acorduri de servicii cu BM** (MAEur – 1 acord; MDRT – 5 acorduri; ADR Vest – 1 acord) și **un acord de servicii cu BEI** (MTI).
- MAEur a elaborat un **mecanism de monitorizare a implementării asistenței acordate de IFI**, pe două paliere:
  - **La nivel tehnic:** monitorizarea lunară de către MAEur a stadiului fiecărui proiect în parte, precum și organizarea de întâlniri trimestriale cu toate părțile interesate, în cadrul Comitetului de Coordonare a Asistenței Tehnice.
  - **La nivel înalt:** organizarea de către MAEur a unor reuniuni bianuale la nivel înalt, cu participarea miniștrilor care coordonează autoritățile de management sau structurile care vor beneficia de expertiză, precum și a reprezentanților IFI și ai Comisiei Europene. *Prima reuniune a avut loc în data de 21 noiembrie 2012.*

Măsura a fost mult întârziată din cauza dificultăților de ordin tehnic pe care le-a presupus acomodarea procedurilor proprii fiecărei instituții financiare la cerințele COM.

Implementarea acordurilor de servicii va contribui pe termen mediu și lung la creșterea capacității administrației de a elabora strategii, programe, proiecte și rezultatele se vor evidenția în următoarea perioadă de programare.

11. Măsuri pentru creșterea gradului de corectitudine în gestionarea instrumentelor structurale

- **Elaborarea „Codului de conduită pentru evitarea situațiilor de incompatibilitate și conflict de interese de către personalul implicat în gestionarea programelor finanțate din fonduri europene nerambursabile postaderare”** (aprobat de Guvern în decembrie 2011), ca instrument cu rol principal de prevenție, menit să evite escaladarea suspiciunilor legate de managementul corect și transparent al fondurilor europene. **Monitorizarea** respectării prevederilor *Codului de conduită* se realizează în contextul *Strategiei naționale anticorupție pentru perioada 2012-2015*, aprobate de Guvern în martie 2012.

- **Modificarea cadrului legal privind prevenirea și sancționarea neregulilor** (OUG nr. 66/2011), care detaliază modul în care autoritățile de management trebuie să acționeze în cazul constatării unor indicii de fraudă în utilizarea fondurilor.

Aplicarea corelată a acestui set de măsuri trebuie să asigure, ca efect imediat, Comisia Europeană despre respectarea principiului managementului financiar corect al fondurilor UE. Pe termen mediu măsurile trebuie să confere credibilitate sistemului de gestionare a programelor operaționale în România.

12. Simplificarea procedurilor

- **Standardizarea documentațiilor de atribuire** în sectoare relevante pentru fondurile europene, cum ar fi infrastructura de transport și de mediu, ca o premisă pentru un **proces mai transparent de accesare a fondurilor europene**.
- **Uniformizarea procedurii de achiziție publică la nivelul beneficiarilor privați** pentru evitarea unor abordări diferențiate de la un program operațional al altul și reducerea în acest fel a riscului unor nereguli în achizițiile publice derulate în cadrul proiectelor finanțate din fonduri europene.

13. Măsuri pentru creșterea transparenței în utilizarea fondurilor europene

- MAEur a elaborat o listă conținând **150 de proiecte considerate prioritare și de importanță strategică**, finanțate din instrumentele structurale, a căror implementare în actuala perioadă de programare 2007-2013 a fost asumată de Guvern. Informații referitoare la stadiul implementării acestor proiecte sunt publicate lunar pe site-ul MAEur, asigurând astfel o informare permanentă a publicului larg în legătură cu derularea proiectelor.
- **Instruirea personalului din sistemul de management și control al fondurilor și conștientizare la nivelul beneficiarilor proiectelor în domeniul conflictelor de interese** ce pot să apară în implementarea proiectelor cu finanțare europeană. MAEur a demarat **două proiecte** finanțate din POAT, care vizează:
  - *instruirea unitară* a personalului din sistem cu privire la aplicarea procedurilor de lucru revizuite pe linia identificării conflictelor de interese în procesul de verificare și control,
  - *campanie de conștientizare* la nivelul beneficiarilor cu privire la măsurile de prevenire și depistare a conflictelor de interese.

Măsurile în această direcție trebuie continuate pentru a contribui la schimbarea imaginii, atât în plan extern, cât și intern, cu privire la corupția și fraudă în accesarea fondurilor europene.

14. Accelerarea implementării Programului Operațional Asistență Tehnică (POAT)

- **Rata de contractare a fondurilor alocate POAT s-a dublat** - de la 34% în septembrie 2011 la 65% în decembrie 2012.
- **Plățile efectuate de Comisia Europeană** au crescut de la 6,8% în septembrie 2011 la **17,4%** în decembrie 2012, permițând evitarea riscului de dezangajare automată a fondurilor aferente POAT la sfârșitul anului 2012.

- MAEur, în calitate de AM pentru POAT, **a contractat**, în această perioadă, **proiecte vizând**:
  - formare în managementul programelor operaționale pentru personalul din sistemul de coordonare, gestionare și control al Instrumentelor Structurale;
  - dezvoltarea de instrumente și modele de planificare strategică teritorială pentru sprijinirea perioadei de programare post 2013;
  - îmbunătățirea utilizării evaluării în procesul de formulare a politicilor și de luare a deciziilor în domeniul instrumentelor structurale în România;
  - organizarea și susținerea funcționării Centrului de Informare pentru Instrumentele Structurale;
  - consolidarea capacității de planificare spațială, condiție pentru dezvoltarea urbană;
  - servicii pentru creșterea competitivității și specializare inteligentă în Regiunea Vest.

Accelerarea contractării fondurilor POAT în această perioadă creează premisele pentru atingerea obiectivelor programului și creșterea plăților în 2013, astfel încât riscul pierderii de fonduri prin dezangajare automată la sfârșitul anului 2013 să fie evitat sau redus considerabil.

15. Demararea procesului de consultare publică privind elaborarea documentelor de programare pentru politica de coeziune în intervalul 2014-2020

- MAEur a elaborat *setul de orientări metodologice privind stabilirea liniilor directoare pentru procesul de programare a fondurilor europene nerambursabile*, astfel încât să se asigure o coordonare coerentă și unitară a procesului de elaborare a documentelor de programare pentru 2014-2020.
- MAEur a organizat și operaționalizat cadrul partenerial pentru procesul de programare, prin constituirea Comitetelor Consultative și a Comitetului Interinstituțional pentru Acordul de Parteneriat (CIAP), organizarea primelor întâlniri și stabilirea calendarului detaliat de lucru. Pe baza activităților desfășurate la nivelul acestor comitete și a grupurilor de lucru aflate în coordonare, au fost elaborate primele analize socio-economice sectoriale, urmând ca activitatea structurilor parteneriale să continue cu identificarea priorităților de dezvoltare ce urmează a fi propuse spre finanțare din fonduri europene în perioada 2014-2020.
- MAEur a elaborat și a început implementarea unor proiecte de asistență tehnică care vor sprijini, prin rezultatele furnizate, procesul de programare pe diverse paliere (studii pentru furnizarea unor informații detaliate la nivelul unor sectoare/subdomenii, elaborarea unor strategii sectoriale, pregătirea portofoliului de proiecte ș.a.).
- MAEur a inițiat un dialog permanent cu instituțiile responsabile de elaborarea strategiilor sectoriale și de îndeplinire a condiționalităților ex-ante, în vederea identificării soluțiilor optime pentru realizarea acestora.

Acțiunile întreprinse în ultimele luni ca urmare a eforturilor MAEur de a coagula toți actorii care pot contribui la elaborarea documentelor programatice vor permite recuperarea întârzierilor în procesul intern și desfășurarea negocierilor cu COM conform calendarului ce va fi agreat cu serviciile Comisiei.

II. Coordonarea asistenței nerambursabile aferente Spațiului Economic European (SEE)

1. Deblocarea negocierilor privind Mecanismul Financiar Spațiul Economic European (MF SEE) 2009 – 2014 și Mecanismul Financiar Norvegian (MFN) 2009 – 2014

- MAEur a preluat gestionarea celor două Mecanisme ale SEE de la Ministerul Finanțelor Publice în octombrie 2011 și a reluat procesul de negociere cu partea norvegiană.
- Au fost stabilite entitățile naționale implicate în implementarea mecanismelor financiare și funcțiile acestora în cadrul sistemului național de management și control, precum și cadrul de implementare ce specifică sectoarele prioritare și alocarea financiară acordată prin intermediul celor două mecanisme financiare în perioada 2009-2014.

2. Finalizarea negocierilor și semnarea Memorandum-urilor de Înțelegere între Guvernul României și Guvernele Norvegiei, Islandei și Liechtenstein

- Au fost nominalizate instituțiile beneficiare ale programelor și au fost stabilite atribuțiile acestora, precum și domeniile prioritare.
- Au fost stabilite 23 de programe care vor beneficia de asistență financiară nerambursabilă, valoarea pentru fiecare program și au fost incluse propunerile de proiecte predefinite.
- În vederea semnării celor două Memorandum-uri, în data de 21 martie 2012, a fost organizat în România un eveniment la nivel înalt la care au participat reprezentanții oficiali ai Statelor Donatoare și ai Guvernului României.
- România urmează să beneficieze de o contribuție financiară totală de **305,95 milioane euro**, din care **190,75 milioane euro prin Mecanismul Financiar SEE 2009–2014** și de **115,20 milioane euro prin Mecanismul Financiar Norvegian 2009-2014**.
- Memorandum-urile de Înțelegere privind cele două mecanisme financiare, semnate în martie 2012, au fost publicate în Monitorul Oficial în cursul lunii aprilie 2012 (M.O. nr. 267/23.04.2012 și nr. 275/25.04.2012).

3. Demararea procesului de programare privind mecanismele financiare SEE

- MAEur a demarat, în colaborare cu instituțiile desemnate ca operator de program, **elaborarea propunerilor de programe pentru 22 de domenii** din cele care vor fi finanțate (pentru cel de-al 23-lea domeniu procesul de programare este încheiat și se află în implementare).
- Au fost organizate și s-au facilitat **întâlniri tehnice între operatorii de program și partenerii externi** ai acestora, în vederea elaborării propunerilor și fișelor de program.
- În urma consultărilor desfășurate între operatorii de program și Direcția Asistență Spațiul Economic European (DA SEE) în calitate de Punct Național de Contact (PNC), **au fost transmise spre aprobare**, în termenele convenite, prin sistemul DORIS, toate **fișele de program cu excepția celei aferente domeniului Energie regenerabilă**, pentru care termenul a fost extins până la 31 ianuarie 2013.
- A fost finalizat și închis Programul de Cooperare cu Norvegia 2004-2009.

4. Elaborarea cadrului legislativ național pentru implementarea Mecanismelor Financiare SEE

- MAEur a elaborat proiectele a două ordonanțe de guvern, respectiv:
  - **Ordonanța privind cadrul instituțional** pentru coordonarea, implementarea și gestionarea asistenței financiare acordate României prin Mecanismul Financiar al Spațiului Economic European și prin Mecanismul Financiar Norvegian pe perioada de programare 2009-2014 – *a fost aprobată în ședința de guvern din 12 decembrie 2012, urmând a fi publicată în Monitorul Oficial.*
  - **Ordonanța privind gestionarea financiară** a fondurilor externe nerambursabile aferente Mecanismelor financiare ale Spațiului Economic European 2009 – 2014 și Mecanismului Financiar Norvegian 2009 – 2014 - aflată încă în discuție cu direcțiile avizatoare din MFP.

III. Coordonarea procesului de gestionare a afacerilor europene

1. MFF – viitorul cadru financiar multianual 2014-2020

- MAEur a fost **coordonatorul procesului de formulare și fundamentare a poziției naționale** pe acest dosar, la toate nivelurile de dezbateri (grupul de lucru Prietenii Președinției, Consiliul Afaceri Generale, Consiliu European), dezbateri dure, dificile, care sunt încă în desfășurare.
- Prin demersurile întreprinse, a susținut și obținut **agreaarea unui nivel și a unui set de criterii aferente alocărilor pentru politica de coeziune și politica agricolă comună acceptabil**, care permit României îmbunătățirea poziției de beneficiar net în relațiile financiare cu UE.
- Pe parcursul negocierilor, implicare activă în lucrările Grupului „Prietenii coeziunii” și susținut permanentă a importanței menținerii coeziunii acestui grup.
- Organizarea la București, la data de 1 iunie 2012, a **Conferinței statelor membre ale Grupului „Prietenii coeziunii”**, ocazie cu care a fost adoptată „Declarația comună privind viitorul Cadru Financiar Multianual 2014-2020”, document supus atenției Consiliului European.
- De asemenea, în domeniul bugetar, **MAEur a coordonat elaborarea poziției României în cadrul negocierilor privind noul Regulament financiar**, precum și a celor privind bugetul UE pentru anul 2013; ambele adoptate în ultimul trimestru ale acestui an.

2. Guvernanța economică

- **MAEur a coordonat procesul de elaborare a poziției naționale cu privire la propunerile de consolidare a Uniunii Economice și Monetare.** A fost elaborat, cu colaborarea tuturor instituțiilor de resort naționale, mandatul general privind poziția României pe acest dosar.
- În conformitate cu pozițiile susținute de România pe acest dosar, Consiliul European din 13-14 decembrie 2012 reconfirmă **necesitatea absolută a asocierii statelor non-euro la procesele de aprofundare a integrării în zona euro.** Măsurile avute în vedere sunt destinate, cu precădere, statelor membre din zona euro. Cu toate acestea, există varianta opt-in pentru statele non-euro care doresc să participe la mecanism (SSM).

- Din perspectiva României, varianta de opt-in prezintă avantajul de a participa în mod direct la eforturile de consolidare a Uniunii Economice și Monetare, în special având în vedere angajamentul și obiectivul de aderare la zona euro statuat conform Tratatului. România a susținut faptul că **deciziile cu privire la consolidarea Uniunii Economice și Monetare trebuie să implice toate statele Uniunii Europene fără a limita dreptul la acțiune al statelor direct interesate – cele din zona euro**. Rațiunea pe care se bazează acest considerent constă în două aspecte:
  - pe de o parte, majoritatea statelor membre din afara zonei euro sunt state membre cu derogare de la adoptarea monedei unice, în baza art. 139 TFUE, fapt ce determină ca măsurile/deciziile cu privire la politicile economice ale zonei euro să le vizeze în mod direct;
  - pe de altă parte, trebuie avut în vedere faptul că o coordonare doar la nivelul unor state din Uniune fără garantarea unor angajamente din partea statelor din afară riscă să pericliteze convergența reală la nivelul UE, care constituie unul din obiectivele fundamentale ale acesteia.
- România a susținut **necesitatea de a se asigura o participare egală și echitabilă a statelor non-euro interesate la procesele decizionale aferente operaționalizării acestui mecanism**. Concluziile Consiliului European din 18-19 octombrie statuează acest principiu care va trebui însă transpus și în practică, în mod concret în propunerile legislative ale Comisiei Europene. De asemenea, concluziile Consiliului European din 13-14 decembrie statuează faptul că procesul de reformare a UEM a fost deschis și statelor non-euro, prin **garantarea unui tratament echitabil și nediscriminatoriu pentru statele membre non-euro, fiind avute în vedere o participare directă – în limitele Tratatului - la procesul decizional din cadrul structurilor instituționale ale viitorului Mecanism Unic de Supraveghere**.
- În ceea ce privește pilonul aferent **mecanismului de restructurare – lichidare**, România a susținut necesitatea evitării, pe cât posibil, a penalizării contribuabilului pentru erorile băncilor și respectiv reflectarea adecvată a responsabilității sectorului financiar însuși la constituirea fondurilor necesare operațiunilor de restructurare-lichidare. Totodată, un aspect important reflectat în poziția României a vizat **necesitatea asigurării unui echilibru între competențele autorităților de supraveghere din țara de origine și din țara gazdă și reflectarea adecvată a responsabilității statelor de origine față de statele gazdă în ce privește obligațiile de restructurare – lichidare**.
- Între principalele elemente de interes pentru România se numără, de asemenea, **adoptarea unui calendar realist de consolidare a Uniunii Economice și Monetare**. Calendarul/foaia de parcurs agreată în cadrul Consiliului European de iarnă respectă ideea centrală a concentrării în perioada următoare asupra implementării/completării cadrului ambițios de măsuri conturat la începutul crizei.

3. Pregătirea aderării României la spațiul Schengen

- Cu toate că evoluțiile din teren nu sunt satisfăcătoare, **MAEur a continuat eforturile de cooperare pe acest dosar cu statele membre problematice**.

- A fost îndeplinit obiectivul României de a marca **finalizarea formală de către cele două state a măsurilor acompaniatorii („flanking measures”)** agreate la Consiliul European din 1-2 martie 2012.
- În plus față de recunoașterea finalizării măsurilor de către România și Bulgaria, **s-a agreat în unanimitate, reluarea subiectului la nivelul Consiliului din martie 2013.**

4. Piața unică

- Anul 2012 a marcat sărbătorirea a 20 de ani de piață unică, MAEur fiind unul dintre organizatorii evenimentelor dedicate acestei teme pe parcursul unei săptămâni din luna octombrie.
- Dezvoltarea pieței interne are la bază cele 12 propuneri legislative cheie ale „Actului privind piața unică I”, precum și noul set de măsuri care urmează să fie prezentate de Comisie ca parte a „Actului privind piața unică II” lansat în luna octombrie. **MAEur a acordat o atenție deosebită negocierilor asupra actelor prioritare prin organizarea și coordonarea de grupuri de lucru interne** astfel încât interesele României în privința unor propuneri legislative precum reforma achizițiilor publice, recunoașterea calificărilor profesionale sau impozitarea energiei să fie pe deplin reflectate.
- **MAEur a urmărit îndeaproape și a contribuit la buna desfășurare a negocierilor privind protecția unitară prin brevet.** În luna decembrie a.c., a fost consemnată realizarea acordului final, inclusiv la nivelul Parlamentului European, cu privire la cooperarea consolidată în domeniul creării unei protecții unitare prin brevet. Obiectivul Consiliului este ca primele brevete unitare să fie disponibile din 2014.

5. Strategia Europa 2020 pentru creștere economică inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii

- **MAEur a monitorizat implementarea la nivel național a țintelor naționale asumate.** La nivel comunitar, monitorizarea se realizează la cel mai înalt nivel – al șefilor de state și de guverne.

6. Urmărirea aplicării riguroase la nivel național a legislației comunitare

- **MAEur a asigurat evaluarea compatibilității legislației naționale cu dreptul UE,** prin examinarea și verificarea fiecărui act normativ cu relevanță europeană, înainte de a fi adoptat/promovat de Executiv.
- De asemenea, au fost supuse aceluiași tip de analiză și propunerile legislative cu relevanță europeană, promovate de membrii Parlamentului României.
- **Au fost evaluate astfel un număr de 293 de proiecte de acte normative și documente de politici publice cu relevanță UE** (55 în anul 2011 și 228 în anul 2012), fiind transmise inițiatorilor observații și recomandări de modificare din perspectiva dreptului european, în vederea finalizării proiectelor respective.

7. Evitarea lansării procedurilor de infringement

- De la data aderării până în prezent, au fost declanșate 400 de asemenea proceduri. Dintre acestea, **355 au fost clasate¹ în urma demersurilor întreprinse de MAEur** (Agentul Guvernamental pentru Curtea de Justiție și Tribunalul UE) împreună cu ministerele și instituțiile de linie.
- **O singură procedură a ajuns pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene²**, iar instanța a dat **câștig de cauză României**, declarând acțiunea Comisiei Europene inadmisibilă³.
- De la data înființării MAEur până în prezent, au fost declanșate împotriva României **28 de noi proceduri de infringement și au fost clasate în faza precontencioasă 29 dintre procedurile gestionate.**

8. Realizări instituționale

- **MAEur a contribuit la eficientizarea coordonării interinstituționale a afacerilor europene**, în vederea elaborării și susținerii pozițiilor naționale în cadrul instituțiilor comunitare
- **Clarificarea relațiilor interinstituționale atât la nivelul Guvernului**, prin agreearea unui protocol de colaborare MAE – MAEur, **cât și între Guvern și Parlament**, prin promovarea legii privind relația Parlament-Guvern în domeniul afacerilor europene.
- În ceea ce privește **Legea de cooperare Parlament-Guvern**, ca urmare a ridicării excepției de necostituționalitate, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea a trei articole (art. 3, 18, 19). **Proiectul se află acum în reexaminare parlamentară în vederea punerii de acord cu decizia Curții Constituționale a prevederile declarate neconstituționale.** La data de 23 octombrie a.c., proiectul a fost adoptat de Camera Deputaților și transmis la Senat.

---

¹ Rata de soluționare a procedurilor în faza precontencioasă este de 89,19%, cifră care plasează România în prima jumătate în ierarhia statelor membre UE.

² Denumită în continuare “CJUE”.

³ Cauza C-522/09, Comisia Europeană împotriva României.